

כשבנק לאומי חושף מידע בנקאי סודי, על התעמרות בנק בקשישים ועל ייפוי כוח מתמשך / עו"ד דורון אפיק

אין חולק, שהסודיות הבנקאית היא אחד מאושיות המערכת הבנקאית. והרי, איזה לקוח יסכים להפקיד כסף בחשבון בנק, כאשר קיים סיכון שהבנק יגלה לאחרים כמה כסף יש ללקוח בחשבון? אבל האם הסודיות הבנקאית חלה על בנק כאשר הבנק מקבל צו עיקול על השם של הלקוח (אך לא על אף חשבון של הלקוח שמתנהל אצלו)? בית המשפט המחוזי בתל אביב סבור שכן ובפסק דין מיום 03.09.2020 אף הבהיר שבנק לאומי לא רשאי היה למסור לגרושתו של לקוח מידע פרטי על תוכן החשבון של הוריו הקשישים ולא קיבל את עמדת בנק לאומי, לפיה מרגע שיש צו עיקול, הסודיות הבנקאית בטלה, גם כלפי זוג בני 83 ו-86 שכלל לא קשורים לצו העיקול.⁹

בית המשפט העליון של ישראל קבע עוד בשנת 1993, כי הסודיות הבנקאית נועדה למנוע מצב בו מידע על פעולותיו הכספיות ומצבו הכלכלי של הלקוח יהפכו לנחלת הכלל והדגיש, שהמערכת הבנקאית כולה מושתתת על יחסי אמון וחובת הסודיות. קיימים מקרים בהם בנק יוכל להיות מחויב לגלות מידע שרלוונטי לתיק משפטי של הלקוח, אך במקרים חריגים ורק במקרים נדירים ביותר ניתן לחשוף מידע השייך למי שאינו צד לתיק משפטי בו מתבקש גילוי המידע. אך מה קורה כאשר בנק מקבל צו עיקול שאינו ברור לו, האם במקרה כזה רשאי הבנק פשוט לחשוף כל מידע? זו הייתה עמדת בנק לאומי, אולם בית המשפט המחוזי בתל אביב לא הסכים לה, לשון המעטה.

במסגרת סכסוך גירושין פתחה גרושתו של לקוח של בנק לאומי (בנם של הקשישים) הליך הוצאה לפועל ואף הצליחה לשכנע את רשמת ההוצאה לפועל להפיק צו עיקול עוד בטרם הגרוש שלה ידע על כך שנפתח נגדו תיק הוצאה לפועל. בית המשפט המחוזי מאוחר יותר קיבל את הערעור על פסק הדין שהיה הבסיס לתיק ההוצאה לפועל והגרושה אף נדרשה להשיב כספים, אולם פרט זה פחות מהותי לענייננו. הבן היה רשום משך עשרות שנים כבעלים נוסף בחשבון של הוריו המבוגרים, למקרה חירום, עוד מהתקופה בה לא ניתן היה להגיע לתוצאה דומה באמצעות ייפוי כוח מתמשך, ויום אחד גילה (ממסמכים שהגישה גרושתו לבית המשפט) שלא רק שהבנק הטיל עיקול על החשבון של הוריו, אלא שבנק לאומי אף שלח לגרושתו מידע על תוכן החשבון. בנק לאומי שלח בתחילה מכתב בו התנצל על הטעות אך הבהיר שאינו אחראי מכיוון שתוך חודשיים הסיר את העיקול ולכן לא נגרם נזק. מאוחר יותר טען הבנק, במסגרת ההליך בבית המשפט המחוזי, כי הסודיות הבנקאית כלל לא חלה מרגע שקיים הליך בו מעורב לקוח.

בית המשפט המחוזי לא רק שקבע, כי בנק לאומי לא רשאי היה למסור מידע סודי על החשבון, אלא שבמקרה שצו עיקול אינו ברור הבנק נדרש לפנות ולבקש הבהרות ולחלופין לפנות לבעל החשבון למתן הבהרה או יידוע מקדים. כך, בנק לאומי פעל באופן בלתי סביר וצריך לפצות את הלקוחות שלו.

באופן תמוה בית המשפט פסק נגד בנק לאומי סכום נמוך ביותר של 25,000 ₪ פיצוי והחזר הוצאות משפטיות – סכום שאינו מתקרב לעלויות המשפטיות של ניהול תיק וכך יצר תמריץ לבנקים אחרים לפעול כמו בנק לאומי ולא רק להתעלם מהסודיות הבנקאית אלא גם להתעמר בזוג לקוחות בני 83 ו-86 שניהלו אצלו חשבון במשך עשרות רבות של שנים. עם זאת, בעידן האינטרנט לאמירות הברורות של בית המשפט נגד התנהלותו של בנק לאומי קיימת חשיבות גבוהה, כדי להזכיר שוב לבנק לאומי בפרט, אך גם לבנקים אחרים את החשיבות של הסודיות הבנקאית.

ואיזה לקח רצוי לציבור הרחב ללמוד מהפרשה, מעבר לשאלה, שכל אחד צריך לשאול את עצמו, האם לנהל חשבון בבנק כזה? בנק לאומי חשף מידע על חשבון פרטי של שני אנשים קשישים מכיוון שהוטל עיקול על שמו של בנם, אשר היה רשום כבעלים נוסף בחשבון, למקרה חירום. החל משנת 2016 מאפשר החוק הישראלי יצירת ייפוי כוח מתמשך, שמונע הצורך להירשם כבעלים נוסף וחשוב לגשת לעורך דין בעל ניסיון רב שנים בתחום המסחרי ובעל הכשרה בתחום כדי לסייע בניסוח מסמך חשוב זה.¹⁰

⁹ עו"ד דורון אפיק הינו נוטריון ועורך דין המוסמך בישראל ובניו יורק והוא השותף המנהל של משרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) המתמקד בהנפקות באוסטרליה, דיני חברות, דיני מקרקעין, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות, לרבות עסקאות מיזוג ורכישה, מימון ומשפט ימי ואף הרצה בתחומי מומחיותו, לרבות במסגרת תואר מנהל עסקים Executive MBA באוניברסיטה העברית בירושלים. עו"ד אפיק בוגר הכשרה של האיחוד האירופי ביישוב סכסוכים בינלאומיים מחוץ לכותלי בית המשפט (נישור ובוררות) ומשמש גם כבורר וכנאמן בנאמנויות ישראליות ובינלאומיות. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

¹⁰ ע"א 35516-04-20 אפיק ואח' נ' בנק לאומי לישראל בע"מ, 03.09.2020 - <https://he.afiklaw.com/caselaw/11186>
⁺ לקריאה נוספת: "ייפוי כוח מתמשך – מטריה משפטית ליום ערפלי" (אפיק משפטי 279 (27.03.2019) - <https://he.afiklaw.com/articles/a279>)

When Bank Leumi Discloses Confidential Banking Information, About Bank Abuse of the Elderly and on Ongoing Power of Attorney /Doron Afik, Esq.*

There is no denying that banking secrecy is one of the cornerstones of the banking system. After all, who would agree to deposit money with a bank, when there is a risk that the bank will reveal to others how much money the customer has? But does banking secrecy apply when the bank receives a foreclosure order on the customer's name (but not on any customer's account held by it)? The Tel Aviv District Court so believes, and in a holding dated September, 03 2020, it even clarified that Bank Leumi was not allowed to provide a customer's ex-wife with private data on the contents of the account of his elderly parents and did not accept Bank Leumi's position that once a foreclosure order is issued, the banking secrecy collapses, even towards an elderly couple of 83 and 86 years old, which have nothing to do with the foreclosure order. [Ⓞ]

The Supreme Court of Israel held already in 1993 that banking secrecy is intended to prevent a situation in which information about the customer's financial operations and financial situation would become public domain and emphasized that the entire banking system is based on a relationship of trust and a duty of confidentiality. There are cases where a bank may be required to disclose information relevant to the customer's Court proceedings, but this will be in exceptional cases and only in very rare cases can information belonging to a non-party to a legal proceeding, in which the information is requested, be disclosed. But what happens when a bank receives a foreclosure order that is not clear to it? Can the bank in such case simply disclose any data? This was the position of Bank Leumi, but the Tel Aviv District Court did not agree with it, to say the least.

In a divorce dispute, the divorcee of a Bank Leumi client (son of the elderly couple) initiated an enforcement proceeding and even succeeded in convincing the Office of Execution (of Court verdicts) to issue foreclosure order even before her divorcee knew that an enforcement case had been opened against him. The District Court later accepted the appeal of the judgment which was the basis for the execution case and the divorcee was even required to repay funds, however this detail is less material to our case. The son was registered for decades as an additional owner in the account of his elderly parents, in case of emergency, from the time when a similar result could not be reached through a lasting power of attorney, and one day he discovered (from documents his ex-wife filed in Court) that not only did the bank foreclose the bank account of his parents, but Bank Leumi even sent his ex-wife data about the contents of the account. Bank Leumi initially sent a letter in which it apologized for the mistake but clarified that it was not responsible because within two months it removed the foreclosure and therefore no damage was caused. The bank later argued, as part of the District Court proceeding, that banking secrecy did not apply at all from the moment there was a proceeding involving a customer. The District Court not only held that Bank Leumi was not allowed to provide confidential information about the account, but that in case a foreclosure order is unclear the bank is required to request clarifications or alternatively contact the account holder for clarification or prior notice. Thus, Bank Leumi acted unreasonably and had to compensate its customers.

Surprisingly, the Court held against Bank Leumi a very low amount of ILS 25,000 compensation and reimbursement of legal expenses - an amount that does not reach the legal costs of case management and thus created an incentive for other banks to act as Bank Leumi and not only ignore banking secrecy but also abuse 83 and 86-year-old customers who managed an account with it for many decades. However, in the age of the Internet, the clear statements of the Court against the conduct of Bank Leumi are of great importance, to remind Bank Leumi in particular, but also other banks, of the importance of banking secrecy.

And what lessons should the general public learn from this affair beyond the question that everyone should ask themselves, whether to keep an account with such a bank? Bank Leumi disclosed information on the private account of two elderly people because a foreclosure was imposed on the name of their son, who was registered as another owner of the account, in case of emergency. As of 2016, Israeli law allows for the creation of a lasting power of attorney, which eliminates the need to register as an additional owner and it is important to approach a lawyer with many years of experience in the commercial field and trained in the field to assist in drafting this important document. ⁺

^{*} **Doron Afik, Esq.** is a notary public and an attorney admitted to practice in Israel and New York and is the managing partner of Afik & Co., Attorneys and Notaries (www.afiklaw.com). Doron served an adjunct professor at Hebrew University Doron teaches Mergers and Acquisitions as part of the EMBA program. Doron's practice focuses primarily on Australian IPO's, international transactions, including mergers and acquisitions, dispute resolution and issues of public law. He is a graduate of a European Union alternative disputes resolution course and the ICC Master Class for arbitrators and also serves as arbitrator. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com

[Ⓞ] Civil Appeal 35516-04-20 Afik & Co. v. Bank Leumi LeIsrael Ltd., 03.09.2020 - <https://he.afiklaw.com/caselaw/11186> (Hebrew)

⁺ Read more at: "[Lasting Power of Attorney—A Legal Guiding Light for a Foggy Day](https://www.afiklaw.com/newsletter/n279)", (Afik News 279, 27.03.2019), <https://www.afiklaw.com/newsletter/n279>